

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 17Co/662/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3813213595
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 05. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Emília Zimová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2015:3813213595.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v právnej veci navrhovateľa R. X. G., a.s., so sídlom v C., U. XXXX/XXX, IČO: 36 234 176, zast. Advokátska kancelária J. W., s.r.o. so sídlom vH., N. X, IČO: 36 789 615 proti odporcovi K. G., nar. XX.X.XXXX, bytom Y. XXX, zast. JUDr. Z. X., advokátom so sídlom v W., Y. X/Z., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporcu, Združenia na ochranu občana spotrebiteľa R. so sídlom v C., Námestie W. X, IČO: 42 176 778, zast. JUDr. Z. X., advokátom so sídlom v W., Y. X/Z., o zaplatenie 1.900,64 eur istiny s prísl., na odvolanie navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Prievidza zo dňa 12. decembra 2013, č.k. 10C/132/2013-44, takto

rozhodol:

Rozsudok okresného súdu v napadnutej časti, t.j. vo výroku o zamietnutí prevyšujúcej časti návrhu a v závislom výroku o trovách konania **z r u š u j e a v r a c i a** vec okresnému súdu na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Okresný súd napadnutým rozsudkom čiastočne vyhovel návrhu a odporcu zaviazal k zaplateniu istiny 1.511,27 eur spolu so špecifikovaným úrokom z omeškania. Konanie zastavil v časti o zaplatenie 34,17 eur a samostatným výrokom návrh v prevyšujúcej časti zamietol. O trovách konania rozhodol tak, že navrhovateľovi a vedľajšiemu účastníkovi náhradu trov konania nepriznal.

Rozhodol tak o nárokoch navrhovateľa uplatnených z titulu zmluvy o úvere. Mal za preukázané, že navrhovateľ poskytol odporcovi peňažné prostriedky, ktoré sa odporca zaviazal vrátiť za dohodnutých podmienok. Na základe právneho posúdenia podľa § 2 písm. a) a b) Zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch okresný súd prijal záver, že odporca je povinný zaplatiť navrhovateľovi nesplatený úver v sume 1.339,37 eur spolu s príslušným úrokom z omeškania. Suma 1.339,37 eur predstavuje podľa skutkových zistení okresného súdu rozdiel medzi poskytnutým úverom v sume 1.800 eur a na istinu úveru plnenými splátkami v sume 460,63 eur. Popri dlžnej istine 1.339,37 eur priznal okresný súd navrhovateľovi aj zmluvný úrok do zosplatnenia 145,01 eur, zmluvnú pokutu 18,74 eur podľa § 544 OZ a poplatok za vedenie účtu 8,15 eur. Nestotožnil sa s obranou vedľajšieho účastníka, že úver je podľa Zákona o spotrebiteľských úveroch bezúročný a bez poplatkov pre chýbajúcu konečnú splatnosť úveru a ďalšie náležitosti úverovej zmluvy. Tieto mal z vykonaného dokazovania za dané.

Uplatnený nárok na tzv. „ušlý úrok“, ktorý by sa inak navrhovateľovi dostal v prípade riadneho plnenia odporcu podľa zmluvy, okresný súd navrhovateľovi nepriznal preto, že v prípade predčasnej splatnosti úveru má veriteľ právo na zaplatenie zmluvného úroku z úveru len do doby, kedy bola vyhlásená predčasná splatnosť. Zmluvný úrok za obdobie po predčasnej splatnosti úveru veriteľovi podľa okresného súdu nepatrí.

O trovách konania rozhodol okresný súd podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a vzhľadom na čiastočný úspech oboch strán sporu, žiadnej z nich náhradu trov konania nepriznal.

Proti zamietavej časti rozsudku a závislému výroku o trovách podal v zákonnej lehote prostredníctvom svojho právneho zástupcu odvolanie navrhovateľ, ktorý navrhol jeho zmenu, prípadne zrušenie a vrátenie veci okresnému súdu na ďalšie konanie. Žiadal tiež náhradu trov odvolacieho konania. Súdu prvého stupňa vyčítal odňatie možnosti konať pred súdom, rozhodnutie je nepreskúmateľné, spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci a vychádza z nesprávnych skutkových záverov.

Nesprávne skutkové závery spočívajú podľa navrhovateľa v chybnom výpočte dlžnej istiny, keď okresný súd mal zo splátkového kalendára za preukázané, že z platieb odporcu bolo na istiny započítaných 460,63 eur. Zo splátkového kalendára však vyplýva, že suma uhradená na istinu bola iba 254,96 eur, preto je dlh odporcu vyšší.

Nesprávne právne posúdenie veci spočívalo podľa navrhovateľa v aplikovaní Zákona o spotrebiteľských úveroch. Pre tento záver významné skutkové zistenia okresného súdu však boli také, že odporca si bral úver v čase keď podnikal v stavebníctve a účelom úveru bol nákup stavebného materiálu s tým spojený. I keď mal byť stavebný materiál následne použitý na stavbe domu odporcu, podľa navrhovateľa to nič nemení na pôvodnom podnikateľskom účele úveru.

K nepriznanému nároku na „ušlý“ úrok navrhovateľ uviedol, že z ustanovení Obchodného zákonníka upravujúcich zmluvu o úvere je zrejmé, že úroky sú zmluvne dohodnutou odmenou za dočasné poskytnutie finančných prostriedkov a dlžník je povinný ich z poskytnutej istiny platiť až do jej úplného vrátenia. Pritom v danom prípade navrhovateľ nenárokujúce celý takto nezískaný úrok, ale iba jeho časť a od odporcu je tak žiadané menej ako v prípade riadneho plnenia záväzku. Navrhovateľ uviedol, že právny základ nároku na „ušlý úrok“ je daný v ustanovení § 6 Hlavy 6 úverových podmienok. Tento nárok je potrebné chápať predovšetkým ako „ušlý úrok“ a nie ako zmluvnú pokutu v pravom slova zmysle, t.j. sankciu za porušenie zmluvnej povinnosti. Týmto nárokom sa navrhovateľovi nedostane viac, akoby sa mu dostalo v prípade riadneho plnenia zmluvy zo strany odporcu. Vzhľadom na výšku tohto nároku požadovanú navrhovateľom je v danom prípade odporca vo výhodnejšom postavení ako keby podľa zmluvy riadne platil, pretože navrhovateľ požaduje o cca 600 eur menej ako by sa mu dostalo v prípade riadneho plnenia podľa zmluvy.

V časti úroku z omeškania považoval navrhovateľ napadnutý rozsudok za nesprávny z dôvodu nesprávneho výpočtu dlžnej istiny, tak ako to bolo uvedené vyššie.

Napokon navrhovateľ okresnému súdu vyčítal pochybenie pri rozhodovaní o trovách konania, pretože pomer úspechu v danom prípade nebol ani približne rovnaký a do úvahy prichádzajúci úspech navrhovateľa je najmenej 79,51 %.

Vedľajší účastník vo vyjadrení k odvolaniu žiadal napadnutý rozsudok potvrdiť a priznať náhradu trov prvostupňového i odvolacieho konania. Uviedol, že úverová zmluva neobsahovala náležitosti stanovené Zákonom o spotrebiteľských úveroch, v dôsledku čoho bol úver bezúročný a bez poplatkov. Navrhovateľovi tak patrí iba istina úveru a odporcom uhradené splátky tak bolo možné započítať iba na jej plnenie. Doposiaľ splnená istina je tak vo väčšom rozsahu ako ustáli okresný súd a námietka navrhovateľa o nesprávnom započítaní plnení na istinu nie je dôvodná.

Za danú mal vedľajší účastník aj povahu úveru ako spotrebiteľského, pretože z písomnej zmluvy jednoznačne vyplýva identifikácia odporcu ako fyzickej osoby podnikateľa, pretože je bez účtovných údajov a pečiatky. Dôležité je tiež, že odporca napokon použil poskytnuté peňažné prostriedky na svoju osobnú spotrebu. Jednoznačne sa tak jedná o spotrebiteľský úver a spotrebiteľskú zmluvu. K nároku navrhovateľa na „ušlý úrok“ sa vedľajší účastník stotožnil s odôvodnením okresného súdu. Uviedol, že z obsahu úverovej zmluvy jednoznačne vyplýva, že a čerpaný úver sa považuje iba suma 1.800 eur a pri predčasnej splatnosti má dlžník povinnosť vrátiť iba čerpanú istinu, nie však dohodnutý úrok a ani zmluvnú pokutu, do ktorej bol tento úrok v danom prípade fakticky pretavený. Uplatnenie predmetného nároku ako zmluvnej pokuty v zmysle hlavy 6. § 6 úverových podmienok nie je prípustné, pretože zmluvnú pokutu možno viazať len na porušenie konkrétnej zmluvnej povinnosti a nemôže byť dohodnutá podmienená. Vznik zmluvnej pokuty tu však bol neprípustne viazaný na zosplatenie úveru a nie priamo na porušenie povinnosti. Zosplatenie totiž nastalo až na výzvy veriteľa a nie priamo ako dôsledok kvalifikovaného nesplácania úveru. Čo sa týka nároku na kapitalizovaný úrok, ten podľa vedľajšieho účastníka okresný súd správne nepriznal, pretože sa popri nekapitalizovanom nároku na

úrok z omeškania jedná o duplicitný nárok a vzhľadom na argumentáciu k dôvodnosti istiny aj o úrok z omeškania z nesprávne vypočítanej istiny.

Krajský súd preskúmal vec v zmysle ust. § 212 ods. 1 O.s.p. v medziach odvolania a zistil, že rozsudok okresného súdu je potrebné v napadnutej zamietavej časti a v trovách konania zrušiť podľa ust. § 221 ods. 1 písm. h) O.s.p. z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci a čiastočne nesprávnych skutkových zistení. Krajský súd rozhodol bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 214 ods. 2 O.s.p., podľa ktorého možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania odvolacieho súdu.

Navrhovateľ vo svojom odvolaní uplatňuje dôvod na odvolanie podľa ustanovenia § 205 ods. 2 písm. d/ O.s.p. (súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam), keď tvrdí, že odporca na istinu zaplatil menej ako zistil okresný súd. Podstata tohto odvolacieho dôvodu spočíva vo všeobecnosti predovšetkým v nesprávnom postupe okresného súdu pri hodnotení výsledkov dokazovania. Dôsledkom je to, že okresný súd berie do úvahy skutočnosti, ktoré z dôkazov nevyplynuli alebo neboli účastníkmi prednesené, prípadne neprihliada na skutočnosti, ktoré boli preukázané či vyplynuli z prednesov účastníkov. Nesprávne skutkové zistenia môžu byť aj výsledkom logických rozporov pri hodnotení dôkazov s osobitným zreteľom na závažnosť, zákonnosť a pravdivosť získaných poznatkov.

K vytýkanému nesprávnemu zisteniu skutkového stavu ohľadom výšky platieb vykonaných odporcom na istinu skutočne došlo. Pokiaľ okresný súd prijal záver, že zo splátkového kalendára vyplýva úhrada odporcu na istinu vo výške 460,63 eur, nezodpovedá tento záver dôkazu, z ktorého bol zistený. Z listiny označenej ako splátkový kalendár sa z jeho záverečnej sumárnej časti podáva, že na istinu bola pred zosplatnením vykonaná úhrada 254,96 eur. Toto pochybenie má potom priamy dopad na výšku nároku priznaného titulom istiny ako aj od istiny sa odvíjajúce úroky z omeškania.

Rovnako dôvodný bol ďalší odvolací dôvod, a to nesprávne právne posúdenie veci podľa ust. § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. To je podľa súdnej praxe dané v prípade mylnej aplikácie a výkladu právnej normy na zistený skutkový stav alebo použitie právnej normy, ktorú na skutkový stav vôbec nemožno použiť. Nesprávne právne posúdenie spočíva v danom prípade v použití Zákona o spotrebiteľských úveroch v situácii, kedy z vykonaného dokazovania vyplynul záver, že odporca si bral úver za účelom financovania nákupu stavebného materiálu potrebného na jeho podnikanie v oblasti stavebníctva. Odporca tak jednoznačne nespĺňal pri uzatváraní úverovej zmluvy definíciu spotrebiteľa podľa § 3 ods. 2 Zák. č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa ktorého spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Bez dopadu na podnikateľský účel úveru sú údaje použité v zmluve na identifikáciu dlžníka, či (ne)použitie počiatky. Rozhodujúci je pritom účel v čase uzavretia zmluvy, a tak v danom prípade na veci nemení nič ani skutočnosť, že odporca napokon úverom financovaný stavebný materiál nepoužil v rámci svojho podnikania, ale na stavbu svojho domu. Úvahy vedľajšieho účastníka o úvere ako bezúročnom a bez poplatkov sú potom pri úplnej nemožnosti použitia právnej úpravy spotrebiteľského úveru bezpredmetné.

Zásadnú okolnosť sporu predstavuje nárok na tzv. „ušlý úrok“ teda plnenie, ktoré má svojou podstatou predstavovať ekvivalent zmluvného úroku, ktorý by sa navrhovateľovi dostal v prípade riadneho plnenia podľa úverovej zmluvy. Tento nárok dovodzuje navrhovateľ z ustanovenia Hlavy 6. § 6 úverových podmienok, podľa ktorých je v prípade vzniku povinnosti uhradiť celý poskytnutý úver dlžník povinný uhradiť navrhovateľovi súčasne s úverom aj zmluvnú pokutu vo výške ušlého úroku, čiže čiastku, na ktorú by spoločnosti vznikol z titulu úveru nárok, ak by bol úver riadne splácaný v dohodnutých splátkach. Navrhovateľ toto ustanovenie zmluvy ďalej podrobne rozvádza.

Dôvody pre nepriznanie konštatoval okresný súd tak, že zo žiadneho ustanovenia Občianskeho zákonníka nevyplyva povinnosť dlžníka platiť veriteľovi „ušlý úrok“, na ktorý by mal právo v prípade riadneho platenia úveru dlžníkom. V prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru má veriteľ podľa názoru okresného súdu právo na zaplatenie zmluvného úroku z úveru len do doby, kedy bola predčasná splatnosť vyhlásená.

Uvedený záver opomína, že práva a povinnosti môže založiť nielen zákon, tu dokonca len Občiansky zákonník, ale v oblasti súkromného práva najmä tiež zmluva. Zrejme v dôsledku uvedeného opomenutia sa okresný súd vôbec nezaoberal tvrdeným zmluvným základom uplatneného nároku na „ušlý úrok“.

Pretože sa okresný súd v napadnutom rozhodnutí vôbec nezaoberal dôvodnosťou uvedeného zmluvného základu nároku na „ušlý úrok“, ale na vec aplikoval výlučne zákonnú úpravu Občianskeho zákonníka, vec aj v tejto časti nesprávne právne posúdil.

Nesprávne právne posúdenie je napokon nutné konštatovať aj pri výroku o trovách konania. Nepriznanie náhrady trov konania žiadnemu z účastníkov podľa § 142 ods. 2 O.s.p. prichádza do úvahy len pri skutočne porovnateľnej miere úspechu v konaní, za čo nemožno považovať rozdiel väčší ako 10 %. Pri vyšších trovách konania ani taký. V danom prípade úspechu účastníkov približne v pomere 80/20 tak pre nepriznanie náhrady trov žiadnemu z nich podľa § 142 ods. 2 O.s.p. podmienky splnené neboli.

Vzhľadom na dôvodnosť vyššie uvedených odvolacích dôvodov krajský súd rozhodnutie okresného súdu v napadnutom rozsahu zrušil a vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Ostatné navrhovateľom uplatnené odvolacie dôvody krajský súd v napadnutom rozhodnutí nezistil.

V ďalšom konaní okresný súd vec nanovo skutkovo posúdi čo do otázky výšky plnenia odporcu na istinu úveru a pri právnom posúdení zohľadní, že právne postavenie odporcu pri uzatváraní zmluvy vylučuje spotrebiteľský charakter úverovej zmluvy ako aj právny režim spotrebiteľského úveru. Napokon právny základ nároku na zaplatenie „ušlého úroku“ posúdi podľa navrhovateľom tvrdených rozhodujúci skutočností a nielen striktne podľa označenia tohto nároku z pohľadu Občianskeho zákonníka. V tomto smere navrhovateľ tvrdí základ tohto nároku v Hlave 6. § 6 úverových podmienok, no súčasne uvádza, že sa nejedná o sankčný nárok zo zmluvnej pokuty, ale o prospech, ktorý by získal, keby odporca neporušil povinnosť splácať úver riadne a včas, čo možno kvalifikovať ako ušlý zisk. Danosťou podmienok oboch týchto navrhovateľom tvrdených nárokov je potrebné sa v ďalšom konaní zaoberať.

O trovách odvolacieho konania rozhodne okresný súd v novom rozhodnutí o veci (§ 224 ods. 3 O.s.p.)

Rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je odvolanie prípustné.